

Mytyschool Prins Johan Friso te Haren
Onderwijscentrum De Springplank te Emmen

Profiel 4, VSO Arbeid *1. Algemeen*

Dit onderwijs behoort tot het arbeidsmarktgerichte profiel en bereidt leerlingen voor op functies binnen de regionale arbeidsmarkt. Binnen het VSO werken de leerlingen, naast theoretische vakken, aan praktische, sociale, communicatieve en creatieve competenties. Door middel van praktijklessen en (interne en externe) stages worden de leerlingen zo goed mogelijk voorbereid op de arbeidsmarkt. Ze bouwen een portfolio op, ontvangen certificaten en verlaten uiteindelijk de school met een getuigschrift. Voor de meeste leerlingen in profiel 4 vormt het VSO het eindonderwijs. Ze gaan werken of krijgen een arbeidsmatige dagbesteding. Sommige leerlingen volgen na het VSO het MBO tot aan het niveau van de assistentenopleiding mbo-1/2

Leerlingen worden, onder andere, in Profiel 4 geplaatst vanwege hun verstandelijke beperking. Cognitief niveau: IQ >55-<75. Daarbij wordt rekening gehouden met de bevorderende en belemmerende factoren zoals omschreven in het OPP.

VSO: Eind niveau: Voor de kernvakken mondelinge en schriftelijke taal niveau 14-16 op de CED ZML leerlijn en voor het kernvak rekenen/ wiskunde niveau 4-5 op de CED ZML leerlijn.

Bij leerlingen met profiel 4 speelt comorbiditeit vaak een rol. Deze comorbiditeit kan voortkomen uit een syndroom of een ziektebeeld, een beperking op zintuiglijk vlak, een stoornis in het autisme spectrum of een andere psychiatrische beperking.

Profiel 4, VSO Arbeid *2. Leerling-kenmerken die van toepassing kunnen zijn*

Leerling-kenmerken: Algemeen

- Motorische beperkingen voortkomend uit verschillende ziektebeelden en syndromen
- Frequent sprake van co morbiditeit (tegelijktijd hebben van 2 of meer stoornissen of aandoeningen)
- Moeilijk leerbaar op sociaal- emotioneel gebied
- Matig tot slechte concentratie i.v.m. prikkelgevoeligheid
- Weinig inzicht in consequenties van eigen gedrag
- Moeite met veranderingen

Voor leerlingen met dit profiel is structuurverlening heel belangrijk. De omgeving moet overzichtelijk en voorspelbaar gemaakt worden. Dit houdt in:

- Ordenen van de omgeving en de lesstof
- Verwachtingen duidelijk maken
- Gebeurtenissen voorspelbaar maken
- De betekenis van dingen, gebeurtenissen, communicatie en omgangsregels duidelijk maken
- De te verrichten handelingen duidelijk voorzien van een begin en een eind.
- Elke adequate gewenste handeling of adequaat gedrag bekrachtigen volgens leertheoretische principes.

Leerling-kenmerken: Zelfstandigheid

- Heeft ondersteuning nodig bij het uitvoeren van meervoudige opdrachten
- Vertoont zelfinitiatief maar overziet gevolgen van eigen handelen vaak niet
- Kan eenvoudige, bekende opdrachten / taken zelfstandig uitvoeren

Leerling-kenmerken: Zelfredzaamheid

- Kan een eenvoudige boodschap overbrengen
- Hanteert de regiefunctie (bij beperkte mobiliteit) en kan anderen daarmee aansturen
- Is binnen en/of buiten de school zo mobiel mogelijk (VSO periode)
- Kan zelf de weg vinden in en om school

Leerling-kenmerken: Mobiliteit

- Heeft, indien van toepassing, een hulpmiddel, waarmee hij/ zij zich zelfstandig kan bewegen
- Is in veel gevallen aangewezen op taxivervoer

Leerling-kenmerken: Taakgerichtheid

- Kan gedurende steeds langere tijd zelfstandig aaneengesloten blijven werken
- Kan meervoudige opdrachten aan, mits dit visueel en verbaal ondersteund wordt
- Kan een bekende opdracht omzetten in uitvoering zonder begeleiding
- Schakelen van de ene naar de volgende activiteit is mogelijk, mits dit goed van tevoren is doorgesproken
- Heeft transfer mogelijkheden van handelen bij bekende taken
- Kan moeilijk vulling geven aan vrije momenten (in de klas, in de gang, op het plein)

Profiel 4, VSO Arbeid

3. (Ortho)Pedagogische aanpak

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

- Er is een veilige leer- en werksituatie gecreëerd
- Er wordt respectvol met leerlingen omgegaan
- Er worden adequate omgangsvormen aan geleerd.
- Leerkracht past technieken toe om het zelfstandig handelen en denken te stimuleren
- Autonomie van de leerling wordt gestimuleerd
- Verwachtingen van de leerlingen worden steeds benoemd door de leerkracht

Basisprincipes ten aanzien van structuur

- Er worden routines opgebouwd, dingen gaan op dezelfde manier, dit geeft rust en veiligheid.

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie

- Taal is helder en eenduidig.
- Figuurlijke taal wordt vermeden. Ironie en sarcasme wordt vermeden en leerkracht let op of grapjes goed begrepen worden

Leerkrachtvaardigheden: Regels

- Er worden zo veel mogelijk non-verbale signalen gebruikt
- Regels en afspraken worden regelmatig herhaald
- Er is helderheid over wanneer welke maatregel wordt toegepast

Leerkrachtvaardigheden: Positieve benadering / bekrachtiging

- Gewenst gedrag wordt regelmatig benoemd
- Negatief gedrag wordt zo mogelijk genegeerd, omgebogen of volgens protocol benaderd

Profiel 4, VSO Arbeid

4. (Ortho)Didactisch aanbod

Aanbod algemeen

VSO: Nederlands, Rekenen, Engels, Mens/ Natuur/ Techniek, Mens/ Maatschappij, Culturele oriëntatie/ Creatieve expressie, Bewegen/ Sport.

Loopbaanoriëntatie/ Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief, Leren leren, Leren taken uitvoeren, Leren functioneren in sociale situaties.

Leerkrachtvaardigheden: Algemeen

Er wordt lesgegeven volgens de volgende principes

- Visualiseer gedrag
- Pas sterke positieve bekrachtiging toe
- Buig angstig en/of agressief gedrag om
- Pas het Activerende Directe Instructiemodel(ADIM) toe
- Versterk de taakoriëntatie. (bij leerlingen met co-morbiditeit een taak altijd aanbieden op dezelfde wijze)
- Geef lesovergangen duidelijk en tijdig aan(leerlingen moeten zich hierop voor kunnen bereiden)
- Bereid leerlingen voor op vrije situaties. Bespreek – indien nodig - wat leerlingen dan gaan doen. (visualiseren tijd door inzetten van een time timer)
- Splits lesstof op in overzichtelijke deeltaken, waarbij er niet teveel verschillende opdrachten ineens gegeven worden
- Zorg voor kortere luistertijd en meer “doe-tijd”
- Besteed veel aandacht aan motivatie
- Zorg voor goede afwisseling inspanning en ontspanning

Leerkrachtvaardigheden: Communicatie tijdens de instructie / verwerking

- Maak contact
- Geef leerlingen voldoende bedenktijd
- Spreek de leerling voorgaand aan een vraag bij de naam aan, varieer dit met vragen waarbij iedere leerling na de vraag de beurt zou kunnen krijgen
- Gebruik een stellende, directieve, maar neutrale wijze van communicatie. (gebruik woorden nu en praat in de ik-vorm tijdens de instructie)
- Zet stappenplannen, foto's, film etc. dagelijks in om het leerproces te ondersteunen en de dagindeling te verhelderen
- Verduidelijk en visualiseer de leerstof en de opdracht tijdens de les meerdere malen. Herhaling is noodzakelijk! Ondersteun de mondelinge instructie visueel met behulp van schema's, stappenplannen, filmpjes etc.
- Zorg voor een rijke, didactische leeromgeving. Maak gebruik van de computer en het digibord. Deze bieden veel structuur, zijn zelfcorrigerend en geven snel feedback.
- Controleer meerdere malen of de leerling snapt wat er van hem verwacht wordt door hem regelmatig de lesstof of de opdracht te laten samenvatten.(wat gaan we leren, wat moet je doen?)
- Geef niet vanuit de verte instructie (de leerkracht is nabij de leerling en zorgt voor persoonlijk (oog)contact tijdens het geven van instructie.)

Leerkrachtvaardigheden: Kennis

- Heeft kennis van leerlingen met een verstandelijke beperking
- Heeft kennis van de invloed van psychiatrische beelden bij leerlingen met een verstandelijke beperking
- Heeft kennis van verschillende syndromen en ziektebeelden en de daaruit voortkomende leer- en/of gedragsproblemen
- Heeft kennis van inzet digitale middelen bij motorisch, zintuiglijk en/ of communicatief beperkte leerlingen

Leerkrachtvaardigheden: Klassenmanagement

- Er wordt zoveel mogelijk gewerkt volgens de principes van zelfstandig werken.
- In de klas is een vast dagrooster op het bord, met ruimte voor veranderingen.
- Er is zoveel mogelijk rust in de klas.
- De leerkracht neemt een centrale plek in.
- De leerkracht differentieert en bedient meerdere niveaugroepen

Profiel 4, VSO Arbeid
5. Leerlingvolgsysteem en toetsing

Binnen het VSO worden gedurende het schooljaar methode onafhankelijke en methode gebonden toetsen afgenomen. Er is een CITO toets ronde in januari. Alle toets resultaten zijn bepalend voor het lesstofaanbod, de klassenorganisatie en de gestelde doelen in het OPP. Na een analyse worden consequenties getrokken t.a.v. de voortgang van de leerlingen en de specifieke maatregelen die eventueel nodig zijn op individueel- of groepsniveau. Alle toets resultaten worden via het LOVS CITO gekoppeld aan Parnassys. Ze zijn terug te vinden in het OPP. In Parnassys worden groepsplanningen gemaakt.

Profiel 4, VSO Arbeid
6. Leerlijnen en methodes

Leerlijn: t/m niveau 16	Onderdeel/items	Belangrijkste methodes/materialen
Sociale en emotionele ontwikkeling	De groep dat zijn wij Praten en luisteren Ken je dat gevoel? Ik vertrouw op mij Allemaal anders, iedereen gelijk Lekker gezond	Leefstijl Deviant: Kies 1 LVS: AuReCoOI
Engels	Er wordt geoefend met vaardigheden als luisteren, lezen en gesprekken voeren. Familie & vrienden Wonen Hobby's & uitgaan Vervoer Gezondheid & ziekte Contact Werk Geld	Deviant: Engels vooraf Stepping Stones
Mens en maatschappij Leren leren	Kiezen Ik, jij, wij Samen leven Relaties Wetten en regels Inspraak Werk Geld Gezondheid Seksualiteit	Deviant: Kies 1

<p>Mens, natuur en techniek</p>	<p>Je uiterlijk Sporten Je gezondheid</p> <p>Tijd van pruiken en revoluties De tijd van burgers en stoommachines 1800-nu</p> <p>Thema 1: Wie ben ik? Thema 2: Wat eten we vandaag?*** Thema 3: Toerisme Thema 4: Rampen en plagen Thema 5: De stad** Thema 6: Arm en rijk Thema 7: Wereldhandel Thema 8: Hoe vrij ben jij? Thema 9: Milieu** Thema 10: Europa Thema 11: Conflict in Israël Thema 12: Wie zijn mijn burens?***</p>	<p>Biologie en verzorging voor jou</p> <p>Memo</p> <p>Mundo</p>
<p>Mondelinge en schriftelijke taal</p>	<p>Begrijpend lezen</p> <p>Thema's met vijf hoofdstukken: moeilijke woorden, spelling & grammatica, lezen, schrijven en spreken & luisteren.</p> <p>Thema's: familie en vrienden gezondheid natuur wonen vervoer werk geld hobby's</p>	<p>Nieuwsbegrip Leesboeken op AVI Niveau Deviant: Via Vooraf, fase 1 en 2, Via Vervolg 1 F</p>
<p>Rekenen</p> <p>Leerlijn: t/m niveau 5</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Getallen 2. Optellen 3. Aftrekken 4. Vermenigvuldigen 5. Delen 6. Geld 7. Breuken 8. Procenten 9. Maten en hoeveelheden 10. Tijd 11. Kaarten en routes 12. Tabellen en diagrammen 	<p>Deviant: Startrekenen Vooraf, fase 1 Startrekenen 1F, deel A, fase 2 Startrekenen 1F, deel A en B, fase 3, Startrekenen 2F, deel A en B</p>